

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ИСКЕ КЭШЕР АҢҮЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ
2020 елның 17 июне

КАРАР
№ 14

Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында Нигезләмәне раслау хақында

Россия Федерациясе Конституциясе, «Гадәттән тыш хәл турында» 2001 елның 30 маендагы 3-ФЗ номерлы Федераль конституциячел закон, «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү мәсьәләләре буенча Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2020 елның 1 апрелдәге 98-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске Кәшер авыл жирлеге Уставы нигезендә Иске Кәшер авыл жирлеге Советы карар бирде:

КАРАР БИРДЕ:

1. Иске Кәшер авыл жирлеге территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау, Гражданнар оборонасы чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында нигезләмәне расларга (кушымта итеп бирелә).
2. «Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турындагы нигезләмәне раслау хақында» 2011 елның 2 маендагы 4 карарын үз көчен югалткан дип санарга.
3. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мөгълуматының» җәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Сарман муниципаль районының җәсми сайтында Интернет челтәрендә урнаштырырга.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Иске Кәшер авыл жирлеге
Советы Рәйсе

Р.Н.Дәүләтжанов

Иске Кәшер авыл жирлеге
Советының
17 июнь 2020 елның 14 номерлы
караарына кушымта

Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны
һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш
хәлләрдән саклау чараларын оештыру һәм тормышка ашыру турында
НИГЕЗЛӘМӘ

«Гадәттән тыш хәл турында» 2001 елның 30 маендагы 3-ФКЗ номерлы
Федераль конституциячел закон, «Халыкны һәм территорияләрне табигый
һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994
елның 21 декабрдәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон, «Табигый һәм
техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» Россия
Федерациясе Конституциясе, «Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү
мәсьәләләре буенча Россия Федерациясенә аерым закон актларына
үзгәрешләр кертү турында» 2020 елның 01 апрелдәге 98-ФЗ номерлы
Федераль закон, Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Иске
Кәшер Уставы авыл жирлеге уставы нигезендә гражданнар оборонасы,
халыкны һәм территорияләрне яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру
турында нигезләмә (алга таба - Нигезләмә).

1 статья. Төп төшенчәләр

Гадәттән тыш хәл - авария, куркыныч табигать күренешләре,
катастрофа, эйләнә-тирәдәгеләр өчен куркыныч тудыручы авырулар, табигый
яки башка бәла-казалар нәтижәсендә килеп чыккан хәл, алар кеше
корбаннарына, кешеләрнең сәламәтлегенә яки эйләнә-тирә табигать мохитенә
зиян китерә яисә китерә ала торган, шактый матди югалтулар һәм
кешеләрнең тормыш-көнкүрешен бозу.

Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу
куркынычын мөмкин кадәр киметүгә, шулай ук кешеләрнең сәламәтлеген
саклауга, эйләнә-тирә табигатькә зиян күләмен һәм алар килеп чыккан
очракта матди югалтуларны киметүгә юнәлдерелгән чаралар комплексы.

Гадәттән тыш хәлләрне бетерү - гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда

һәм кешеләр гомерен саклап калуга, әйләнә-тирә табигатькә һәм матди югалтуларга зыян күләмен киметүгә, шулай ук гадәттән тыш хәлләр зоналарын локальләштерүгә, алар өчен хас булган куркыныч факторларның гамәлен туктатуга юнәлтелгән авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр.

Гадәттән тыш хәл зонасы - гадәттән тыш хәл булган территория.

Гражданнар оборонасы - Саклаубаш авыл жирлеге территориясендә халыкны, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыкканда саклау һәм яклау буенча чаралар системасы.

Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлгә дучар булган авария-коткару эшләре (аварияләр, куркыныч табигать күренешләре, катастрофалар, табигый һәм башка бәла-казалар) кешеләрнең гомерен саклап калу һәм сәламәтлеген, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне саклау, әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен киметү, гадәттән тыш хәлләрне һәм аның куркыныч факторларын локальләштерү максатларында үткәрелә.

2 статья. Әлеге Нигезләмәнең максатлары

Әлеге Нигезләмәнең максатлары булып торалар:

- Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү һәм үсешен кисәтү;

-гадәттән тыш хәлләрдән зыян һәм югалтулар күләмен киметү Иске Кәшер авыл жирлеге халкын һәм территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткәрүнең төп максаты булып тора;

-гадәттән тыш хәлләрне бетерү гражданнар оборонасы, халыкны һәм Иске Кәшер Иске Кәшер авыл жирлеге территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча чараларның аерылгысыз өлеше булып тора, ул халыкны һәм Иске Кәшер авыл жирлеге территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә махсус вәкаләтле орган көче белән башкарыла.

3 статья. Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә жирле үзидарә органнарының бурычлары

Гражданнар оборонасы өлкәсендә Иске Кәшер авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының төп бурычлары булып торалар:

- Иске Кәшер авыл жирлеге халкын хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысулларына өйрәтү;

- Иске Кәшер авыл жирлеге халкына сугыш хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә килеп чыккан куркынычлар турында хәбәр итү;

- Иске Кәшер авыл жирлеге халкын , матди һәм мәдәни кыйммәтләрне имин районнарга эвакуацияләү;

- Иске Кәшер Саклаубаш авыл жирлегендә яшәүчеләргә сыену урыннары һәм шәхси саклану чаралары бирү;

- Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә яктылык маскировкасы һәм башка төр маскировка чаралары үткәрү;

- Иске Кәшер авыл жирлеге халкы өчен сугыш хәрәкәтләре алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр аркасында, авария-коткару эшләрне үткәрү;

- Иске Кәшер авыл жирлеге халкын хәрби хәрәкәтләр алып барганда яисә бу гамәлләр нәтижәсендә зыян күргән кешене, шул исәптән медицина хезмәте күрсәтүне, беренче медицина ярдәмен күрсәтүне, тиз арада торак бирүне һәм башка кирәкле чаралар күрүне дә кертеп, беренче чиратта тәэмин итү;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклауны тәэмин итү буенча хокукый һәм икътисадый нормаларны эшләү һәм тормышка ашыру;

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтүгә һәм оешмаларның, шулай ук гадәттән тыш хәлләрдә социаль билгеләнештәге объектларның тотрыклы эшләвен арттыруга юнәлдерелгән максатлы һәм фәнни-техник программаларны гамәлгә ашыру;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат жыю, эшкәртү, алмашу һәм бирү;

- гадәттән тыш хәлләрнең социаль-икътисадый нәтижәләрен фаразлау һәм бәяләү;

- гадэттэн тыш хэллэрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыру;

- гадэттэн тыш хэллэрне бетерү;

- гадэттэн тыш хэллэрдән зыян күргән халыкны социаль яклау чараларын гамәлгә ашыру, гуманитар акцияләр үткөрү;

- халыкны гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендә, шулай ук аларны бетерүдә турыдан-туры катнашучы затларның хокукларын һәм бурычларын тормышка ашыру.

4 статья. Иске Кәшер авыл жирлеге халкын һәм территорияләрне гадэттэн тыш хэллэрдән саклауның төп принциплары

Гадэттэн тыш хэллэрне кисәтүгә, шулай ук алар килеп чыккан очракта зыян һәм югалтулар күләмен мөмкин кадәр киметүгә юнәлдерелгән чаралар алдан ук үткәрелә.

Халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау чараларын планлаштыру һәм гамәлгә ашыру икътисадый, табигый һәм башка характеристикаларны, территорияләрнең үзенчәлекләрен һәм гадэттэн тыш хэлләр килеп чыгу куркынычы дәрәжәсен исәпкә алып үткәрелә.

Гадэттэн тыш хэллэрне бетерү, милек формасына бәйсез рәвештә, жирлек территориясендә урнашкан оешмалар һәм учреждениеләр көчләре һәм чаралары белән башкарыла. Югарыда күрсәтелгән көчләр һәм чаралар житмәгән очракта, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә каралган чыганақлардан көчләр һәм чаралар жәлеп ителә.

5 статья. Халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау чараларын гамәлгә ашыру өлкәсендә хәбәрдарлык һәм мәгълүмат

-Халыкны һәм территорияне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендә мәгълүматны фаразланучы һәм барлыкка килгән гадэттэн тыш хэлләр, аларның нәтижеләре турында белешмәләр, шулай ук радиацион, химик, медик-биологик, шартлау куркынычы турында белешмәләр тәшкил итә.

- Жирле үзидарә органнары, оешмалар, учреждениеләр администрацияләре халыкка гадэттэн тыш хэллэрдән саклану торышы һәм аларның куркынычсызлыгын тәмин итү буенча күрелгән чаралар, фаразланган һәм барлыкка килгән гадэттэн тыш хэлләр, Иске Кәшер авыл жирлеге халкын алардан саклау алымнары һәм ысуллары турында хәбәр итүнең бүтән каналлары аша оператив һәм дөрөс итеп хәбәр итәргә тиеш.

- Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә белә торып ялган мәгълүматны яшерү, үз вакытында тапшырмау яисә вазыйфаи затлар тарафыннан бирү Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка китерә.

6 статья. Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә гражданнар оборонасы һәм халыкны саклау өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре Саклаубаш авыл жирлеге депутатлары советы:

- Россия Федерациясенәң гамәлдәге законнары, Иске Кәшер авыл жирлеге Уставы нигезендә Саклаубаш авыл жирлегенәң гадәттән тыш хәлләренән гражданнар оборонасы, халыкны һәм территориясен яклау чараларын гамәлгә ашыру өчен норматив актлар кабул итә.

Иске Кәшер авыл жирлеге башлыгы:

- гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм гражданнар оборонасы чараларын гамәлгә ашыру буенча комиссия төзү турында боезык чыгара;

- барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрне муниципаль характердагы гадәттән тыш хәлләргә кертү, гадәттән тыш хәлләрдә эвакуация чаралары үткөрү һәм аларны үткөрүне оештыру турында карарлар кабул итә.

Иске Кәшер авыл жирлеге администрациясе:

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өчен кирәкле көчләр һәм чаралар эзерләү һәм аларны эзерлектә тоту, Иске Кәшер авыл жирлеге халкын әлеге хәлләрдә саклану ысулларына һәм гамәлләргә өйрәтү;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә билгеләнгән тәртиптә мәгълүмат жыюны һәм алмашуны гамәлгә ашыра, Саклаубаш авыл жирлеге халкына гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә барлыкка килү турында үз вакытында хәбәр итүне һәм мәгълүмат житкерүне тәмин итә;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге чараларны финанслауны гамәлгә ашыра;

- гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдыра;

- авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрне оештыра һәм үткәрә, шулай ук аларны үткәргәндә жәмәгать тәртибен саклай; үз көчләре һәм

чаралары житэрлек булмаганда, ярдэм сорап Сарман муниципаль районы хакияметенэ мөрэжэгать итэ;

- оешмаларның гадэттэн тыш хэллэрдэ тотрыклы эшлэвенэ ярдэм итэ;

- Гражданнар оборонасы буенча чаралар үткэрэ, Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендэ гражданнар оборонасы һәм халыкны яклау планнарын эшли һәм тормышка ашыра;

- халыкны хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендэ барлыкка килгән куркынычлардан саклау ысулларына эзерләү һәм өйрәтү үткэрэ;

- хәрби хәрәкәтләрне алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендэ барлыкка килгән куркынычлар турында халыкка хәбәр итү системасын куллануга, саклау корылмаларына һәм башка гражданнар оборонасы объектларына даими эзерлек хәлендэ тотат;

- халыкны эвакуацияләү, матди һәм мәдәни кыйммәтләрне куркынычсыз районнарға эзерләү буенча чаралар үткэрэ;

- сугыш вакытында оешмаларның тотрыклы эшлэвен тәмин итү буенча беренче чираттагы чаралар үткэрэ;

Иске Кәшер авыл жирлеге жирле үзидарэ органы каршында халыкны һәм территорияләрне гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендэге бурычларны хэл итүгә махсус вәкаләтле даими эшлэүче идарэ органнарын булдыра.

Иске Кәшер авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадэттэн тыш хэллэрдән саклау чараларын гамәлгә ашыру вәкаләтләрэн тормышка ашыру Иске Кәшер авыл жирлегенэ гадэттэн тыш хэлләрне кисәтү һәм бетерү комиссиясенэ йөкләнэ .

7 статья. **Иске Кәшер** авыл жирлеге территориясендэ даими яки вакытлыча яшәүче Россия Федерациясе гражданнының гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадэттэн тыш хэллэрдән яклау өлкәсендэ хокуклары

1. Иске Кәшер авыл жирлеге гражданнының хокуклары:

- гадэттэн тыш хэлләр килеп туган очракта, тормышын, сәламәтлеген һәм шәхси мөлкәтне яклауга;

- Гражданнар оборонасы һәм гадэттэн тыш хэлләрне бетерү планнарына

туры китереп, Иске Кәшер авыл жирлеге хакияте һәм оешмаларның халыкны гадәттән тыш хәлләрдән саклау өчен билгеләнгән коллектив һәм шәхси саклану чараларын һәм башка мөлкәт кулланырга;

- Иске Кәшер авыл жирлеге территориясендә билгеле бер урыннарда булырга мөмкин булган хәвеф-хәтәр һәм кирәкле куркынычсызлык чаралары турында мәгълүмат алырга;

-гражданнар оборонасы буенча , халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау мәсьәләләре буенча шәхсэн мөрәжәгать итәргә, шулай ук Иске Кәшер авыл жирлеге администрациясенә гражданнар оборонасы буенча шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр жиберергә;

- билгеләнгән тәртиптә гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләре кисәтү һәм бетерү буенча чараларда катнашу;

- гадәттән тыш хәлләр аркасында аларның сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә китерелгән зыяны каплауға;

- медицина хезмәте күрсәтүгә, гадәттән тыш хәлләр зоналарында яшәү һәм эшләү өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләргә;

- гадәттән тыш хәлләре бетерү барышында бурычларны үтәгәндә аларның сәламәтлегенә китерелгән зыян өчен компенсацияләр һәм социаль гарантияләр алуға;

- халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау бурычларын үтәгәндә гарипләну яки авыруға бәйле рәвештә эшкә яраклылык югалткан очракта, инвалидлыклары хезмәт гарипләну аркасында килеп чыккан хезмәткәрләр өчен билгеләнгән тәртиптә пенсия белән тәмин итүгә;

- халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча бурычларны үтәгәндә алынган авырудан яисә гарипләнүдән үлгән яисә вафат булган туендыручысын югалту очрагында пенсия белән тәмин итүгә, кеше гомерен саклап калу, миләкне һәм хокук тәртибен саклау буенча гражданлык бурычын үтәгәндә алынган имгәнүдән яисә вафат булган гражданнар гаиләләре өчен билгеләнгән тәртиптә бирелә.

8 статья. [Иске Кәшер](#) авыл жирлеге территориясендә даими яки вакытлыча яшәүче Россия Федерациясе гражданның гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләре гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендәге бурычлары

Россия Федерациясе Иске Кәшер авыл жирлеге гражданны бурычлы:

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын һәм башка норматив хокукий актларын, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын һәм Иске Кәшер авыл жирлегә законнарын һәм башка норматив хокукий актларын үтәргә;

- көнкүрештә һәм көндәлек хезмәт эшчәнлегендә куркынычсызлык чараларын үтәргә, житештерү һәм технологик дисциплинаны, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга китерергә мөмкин булган экологик куркынычсызлык таләпләрен бозмаска;

- халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклауның төп ысулларын, зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү алымнарын, күмәк һәм индивидуаль саклану чараларыннан файдалану кагыйдәләрен өйрәнергә, күрсәтелгән өлкәдә үз белемнәрен һәм гамәли күнекмәләрен даими камилләштерергә;

- әлеге Федераль закон нигезендә югары эзерлек һәм гадәттән тыш хәл режимын керткәндә үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәргә;

- кирәк булганда, гражданнар оборонасы, авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләрдә ярдәм итәргә.

9 статья. **Иске Кәшер** авыл жирлегә халкын гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча эзерләү

Иске Кәшер авыл жирлегә халкын гадәттән тыш хәлләрдә һәм гражданнар оборонасы буенча эшләргә эзерләү оешмаларда, шул исәптән белем бирү учреждениеләрендә, шулай ук яшәү урыны буенча башкарыла.

Иске Кәшер авыл жирлегә оешмалары һәм учреждениеләре житәкчеләре, жирле үзидарә органнары хезмәткәрләре урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү учреждениеләрендә, өстәмә белем бирү оешмаларында (квалификацияне күтәрү учреждениеләрендә, курсларда, һөнәри юнәлеш бирү үзәкләрендә һәм тиешле лицензиясе булган башка учреждениеләрдә) һәм турыдан-туры эш урыннарында гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә эзерлек узалар.

10 статья. **Иске Кәшер** авыл жирлегә территориясендә милек формасына бәйсез рәвештә оешма һәм учреждениеләрнең халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән яклау һәм гражданнар оборонасы буенча бурычлары

Милек формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм учреждениеләр бурычлы:

а) оешма һәм ведомство карамагындагы житештерү һәм социаль

билгеләнештәге объектлар хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә кирәкле чараларны планлаштыру һәм тормышка ашыру;

б) оешмалар һәм учреждениеләр эшчәнлегенә тотрыклылыгын арттыру, гадәттән тыш хәлләрдә оешма һәм учреждениеләр хезмәткәрләренә тормыш-көнкүрешен тәмин итү буенча чаралар планлаштырырга һәм үткәргә;

в) гадәттән тыш хәлләргә килеп чыккан һәм бәтерү өчен билгеләнгән көчләргә һәм чараларны куллану өчен булуны, эзәрләүне һәм саклауны тәмин итәргә, оешма хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдә саклау ысулларына һәм гамәлләргә өйрәтүне гамәлгә ашырырга;

г) гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүнең локаль системаларын булдырырга һәм даими эзәрләктә тотарга;

д) ведомство карамагындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектларда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә гадәттән тыш хәлләргә килеп чыккан һәм бәтерү планнары нигезендә авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләргә оештыруны һәм үткәргә тәмин итәргә;

е) оешмалар һәм ведомство буйсынуындагы житештерү һәм социаль билгеләнештәге объектлар хезмәткәрләрен гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын финансларга;

ж) гадәттән тыш хәлләргә килеп чыккан һәм бәтерү өчен финанс һәм матди ресурслар резервларын булдырырга;

з) билгеләнгән тәртиптә халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә мәгълүмат бирергә, шулай ук оешма хезмәткәрләренә гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү куркынычы турында яисә килеп чыгу мөмкинлегенә турында хәбәр итәргә.

11 статья. Халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә нигезләмәне бозган өчен җаваплылык

Халыкны һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын үтәмәүдә яисә намуссыз үтәүдә, гадәттән тыш хәлләр килеп чыгуга шартлар һәм алшартлар булдыруда, кешеләргә гомерен һәм башка хокукка каршы гамәлләрдә яклау буенча чаралар күрүдә гаепле вазыйфаи затлар һәм Россия Федерациясе гражданны дисциплнар, административ, граждан-хокукый һәм жинаять җаваплылыгына, шулай ук оешмалар - Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм Иске Кәшер авыл жирлегенә норматив-хокукый актлары нигезендә административ һәм граждан-хокукый җаваплылыкка ия.

12 статья. Бэхэслэрне һәм каршылыкларны хэл итү тәртибе

Сарман муниципаль районы һәм Иске Кәшер авыл җирлеге арасында гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча чаралар үткөрү мәсьәләләре буенча килеп чыккан бэхэсләр һәм аңлашылмаучанлыklar алар тарафыннан килештерү процедуралары юлы белән хэл ителә.

13 статья . Гражданнар оборонасы чараларын финанслау

Иске Кәшер авыл җирлеге территориясендә гражданнар оборонасы, халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча үткәрелә торган чараларны финанслау Иске Кәшер авыл җирлеге бюджеты хисабына башкарыла